

Forslag

til

Lov om offentlige indsamlinger.

Fremsat den 13. januar 1971 af *justitsministeren*.

§ 1. En offentlig indsamling skal anmeldes til politiet, inden den iværksættes.

Stk. 2. En indsamling er offentlig, såfremt opfordring til at yde bidrag rettes til andre end personer, der er indbyderne personlig bekendte, eller som har særlig tilknytning til de personer eller institutioner, til hvis fordel indsamlingen sker.

§ 2. Offentlig gade- og husindsamling ved personlig eller telefonisk henvendelse må ikke finde sted. Det samme gælder indsamling ved anvendelse af kædebreve.

§ 3. Justitsministeren fastsætter regler om fremgangsmåden ved offentlige indsamlinger og om den kontrol, som skal udøves med anvendelsen af de indsamlede midler.

§ 4. Indsamling til støtte for politiske partier er ikke omfattet af loven. Offentlig gade- og husindsamling til dette formål må dog ikke finde sted.

§ 5. Loven gælder ikke for:

- 1) Indsamlinger af brugte ting af ringe værdi.
- 2) Indsamlinger, der udelukkende finder sted ved indendørs gudstjenester eller møder, og som forestås af vedkommende kirkesamfund eller mødearrangør.
- 3) Indsamlinger gennem dagblade til almenkendte, velgørende institutioner,

såfremt der af det indsamlede blad gives kvittering til bidragyderne gennem offentliggørelse af bidragslister, og der fra de modtagende institutioner gives kvittering, som offentliggøres af bladet.

§ 6. Overtrædelse af § 1, stk. 1, § 2 og § 4, 2. pkt., straffes med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Stk. 2. I forskrifter, der udfærdiges i medfør af § 3, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

§ 7. Loven træder i kraft den 1. januar 1972.

Stk. 2. Lov nr. 178 af 16. maj 1934 om offentlige indsamlinger ophæves.

Stk. 3. Foreninger m. v., som i en længere årrække med justitsministeriets tilladelse har afholdt offentlig gade- eller husindsamling, kan, uanset bestemmelsen i § 2, 1. pkt., én gang om året foretage sådan indsamling til det formål og i samme form og udstrækning, hvortil tilladelse senest har været givet. Justitsministeren fastsætter, hvilke foreninger m. v., der er omfattet af reglen i 1. pkt.

§ 8. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kgl. anordning sættes i kraft for Grønland med de afvigelser, som de særlige grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslagets hovedformål er at gennemføre en fri adgang til iværksættelse af offentlige indsamlinger. Efter forslaget vil sådanne indsamlinger uden forudgående tilladelse kunne foretages til ethvert (lovligt) formål.

I forbindelse hermed stilles der forslag om en omlægning af kontrollen med offentlige indsamlinger, således at den efterfølgende regnskabsmæssige kontrol fra myndighedernes side erstattes af bestemmelser om offentliggørelse af indsamlingens regnskab med den deraf følgende adgang for bidragyderne og andre til at kontrollere, at de indsamlede midler er anvendt til indsamlingsformålet, og at indsamlingen er administreret forsvarligt.

Endelig stilles der forslag om en begrænsning af de former, under hvilke indsamling kan finde sted, gennem et forbud mod gade- og husindsamling.

De gældende regler om offentlige indsamlinger findes i lov nr. 178 af 16. maj 1934, cirkulære nr. 83 af 23. maj 1934, som ændret ved cirkulæreskrivelser af 2. februar 1961 og 3. juli 1964 samt cirkulære nr. 306 af 20. december 1949. Indsamlingsloven og de nævnte administrative bestemmelser er optaget som bilag til lovforslaget.

De gældende bestemmelser må ses i sammenhæng med den praksis, der har dannet sig ved justitsministeriets administration af bestemmelserne.

Efter den gældende lovs § 2 må indsamling kun ske efter forudgående tilladelse og kun til velgørende formål eller til formål, der har almen interesse. I forbindelse med behandlingen af ansøgninger om indsamlingstilladelser foretages der derfor en prøvelse af, om lovens formålskrav er opfyldt. Man søger samtidig at vurdere om det projekt, som indsamlingen skal støtte, er realistisk, ligesom der lægges vægt på, om der er behov for støtte til det pågældende formål.

Der lægges endvidere vægt på den form, under hvilken indsamlingen ønskes foretaget. På grund af de gener for befolkningen, som kan være forbundet med gade- og husindsamlinger, er justitsministeriets praksis restriktiv med hensyn til denne indsamlingsform. Der har således i mange år ikke været givet tilladelse til nye mærkedage, og andre former for gade- og husindsamlinger, f. eks. ved raslebøsser, tillades kun undtagelsesvis.

Det undersøges endvidere, om det budget, som er lagt for indsamlingen, er realistisk. Samtidig påses, at de budgetterede administrationsomkostninger ikke er urimeligt store.

Tilladelse nægtes, hvis den forening eller komité, som står bag indsamlingen, er af en sådan karakter, at der over for den myndighed, som meddeler tilladelsen, aflægges regnskab over samtlige indtægter og udgifter. Ved landsindsamlinger stilles der krav om, at regnskabet revideres af en statsautoriseret revisor. Endvidere skal det reviderede regnskab henligge offentlig tilgængeligt på vedkommende arrangørs kontor, inden det indsendes til vedkommende myndighed.

I 1969 meddelte justitsministeriet tilladelse til 19 landsindsamlinger, som omfattede gade- og husindsamling, heraf 15 til mærkesalg. I 1968 indkom der ved et lignende antal mærkedage ca. 4 mill. kr.

For en meget væsentlig gruppe indsamlingers vedkommende stilles der efter den gældende lovs § 3 ikke krav om tilladelse. Det gælder indsamlinger gennem blade, når henvendelse udgår fra bladets redaktion eller med dens anbefaling. Det gælder endvidere indsamlinger gennem opfordring pr. brev, der ikke efterfølges af personlig henvendelse.

Ved disse indsamlinger skal der kun ske anmeldelse til politiet samtidig med indsamlingens iværksættelse. Den efterfølgende kontrol er også mindre vidtgående. Det kræves således ikke, at regnskabet skal være revideret af en statsautoriseret revisor.

Socialistisk Folkparti fremsatte i folketingsåret 1966-67, 2. samling, forslag til lov om ændring af indsamlingsloven (Folketingstidende 1966-67, sp. 848 og 1786 samt tillæg A, sp. 1809). Forslaget blev ikke gennemført. Socialistisk Folkparti fremsatte herefter i folketingsåret 1969-70 forslag til en ny indsamlingslov (Folketingstidende 1969-70, sp. 1694 og 2385). Forslaget blev efter 1. behandling henvist til et udvalg, der ikke afgav betænkning.

Efter justitsministeriets opfattelse er der ikke længere tilstrækkelig grund til at opretholde den gældende ordning, hvorefter indsamling kun kan ske efter forudgående tilladelse og kun til de i loven nævnte formål. Det må være rimeligt at overlade det til befolkningen selv at afgøre, hvilke formål der fortjener støtte.

Forslaget indebærer derfor gennemførelsen af indsamlingsfrihed i den forstand, at offentlige indsamlinger skal kunne foretages til alle (lovlige) formål, og at der ikke mere stilles krav om forudgående tilladelse.

Kontrollen med indsamlingernes administration og anvendelsen af de indsamlede midler er hidtil

blevet været taget af politiet, amtet eller justitsministeriet ved såvel en forudgående prøvelse af budgettet som en efterfølgende regnskabsmæssig kontrol.

Efter justitsministeriets opfattelse vil det være forsvarligt at ophæve den nævnte kontrol fra myndighedernes side. Da der efter forslaget ikke kræves forudgående tilladelse, vil en sådan kontrol også være af begrænset betydning. Der foreslås i stedet indført en ordning, hvorefter der skal ske offentliggørelse af et regnskab for indsamlingen, hvori administrationsomkostninger og anvendelsen af overskuddet er specificerede og dokumenterede. Bidragyderne vil herefter selv kunne kontrollere de nævnte forhold. For at sikre, at reglerne om regnskabet's offentliggørelse overholdes, foreslås det, at indsamlinger skal anmeldes til politiet, inden de iværksættes. Der henvises til bemærkningerne til § 1, stk. 1 og § 3.

I forbindelse med forslaget om en mindskelse af myndighedernes kontrol må nævnes den kontrol, der udøves af Erhvervenes Indsamlingskontrol. Indsamlingskontrollen, der er stiftet i 1949 af en række erhvervsorganisationer, har til formål „at overvåge og kontrollere, at indsamlinger, hvorom henvendelse rettes til erhvervs kredse, sker på sund og økonomisk basis“. Formålet realiseres gennem meddelelse af godkendelse af de indsamlinger, som underkaster sig kontrol af indsamlingskontrollen med hensyn til indsamlingens iværksættelse og midlernes anvendelse.

Som foran nævnt har justitsministeriets praksis med hensyn til gade- og husindsamlinger været restriktiv. Dette skyldes bl. a. ønsket om at undgå for store gener for den del af befolkningen, som ikke ønsker at yde bidrag. Under den gældende ordning har det ikke voldt vanskeligheder at følge en restriktiv praksis, idet man har kunnet indskrænke tilladelser til gade- og husindsamlinger til særligt kvalificerede formål. En sådan begrænsning lader sig imidlertid ikke forene med princippet om fri indsamlingsret. Et tilladelsessystem, der tilsigter at begrænse antallet af gade- og husindsamlinger, men hvor der ikke ved afgørelsen af, om tilladelse skal meddeles, må tages hensyn til formålet, lader sig efter justitsministeriets opfattelse ikke administrere på forsvarligt grundlag. En fuldstændig frigivelse af gade- og husindsamlinger vil på den anden side være i afgørende modstrid med det ovennævnte hensyn til befolkningen. Det foreslås derfor i stedet med en enkelt undtagelse at afskaffe gade- og husindsamlinger. På baggrund af den restriktive praksis vil dette ikke betegne noget afgørende brud med den hidtidige retstilstand.

Forbudet vil dog kunne få mærkbare følger for

de foreninger, som gennem en længere årrække har fået en betydelig del af deres indtægter ved regelmæssige gade- og husindsamlinger, herunder markedage. Der foreslås derfor indsat en bestemmelse, hvorefter sådanne foreninger i samme omfang som hidtil kan afholde gade- og husindsamlinger. Der henvises til bemærkningerne til § 7, stk. 3.

De ovennævnte hensyn til befolkningen gør sig især gældende med hensyn til indsamlinger ved personlig eller telefonisk henvendelse, medens generne er begrænsede for så vidt angår indsamlinger, der finder sted ved henstilling af bøsser, når der ikke samtidig sker personlig henvendelse med opfordring til at yde bidrag. Disse indsamlinger vil derfor ikke blive omfattet af forbudet.

De indsamlingsformer, der herefter kan anvendes, er i første række opfordring til at yde bidrag gennem pressen, radio og fjernsyn og opfordring pr. brev, der ikke efterfølges af en personlig henvendelse, samt henstilling af bøsser på gader, i butikker m. v.

Med hensyn til de i udlandet gældende indsamlingsregler kan nævnes, at man hverken i Norge eller Sverige har en almindelig indsamlingslov.

I Norge bestemmes dog i enkelte kommunale politivedtægter, at indsamlinger på offentlige steder kræver politiets tilladelse, ligesom politiet undertiden efter anmodning giver en slags autorisation ved at stemple indsamlingsbøgerne. Erhvervslivet har etableret en „Næringslivets Indsamlingskontrol“, der fører kontrol med indsamlinger, som får midler fra erhvervs virksomheder.

Også i Sverige har erhvervslivet nedsat et kontrolorgan „Næringslivets granskningsnæmnd for gåvor og understødsannonser“. Nævnet har bl. a. indgået aftale med postvæsenet om, at det kan disponere over postgironumre i serien 900000. Numrene tildeles upolitiske foreninger, som ønsker at foretage offentlige indsamlinger. Der stilles som betingelse, at regnskabet gennemgås af en autoriseret revisor eller en af handelskammeret godkendt granskningsmand, og at regnskaberne inden 4 måneder efter indsamlingens afslutning sammen med revisionsberetningen indsendes til nævnet til godkendelse.

I forbindelse med forslagets udarbejdelse har man indhentet udtalelser fra politidirektøren i København, Foreningen af politimestre i Danmark, Foreningen af politiassessorer og politifuldmægtige i Danmark, Foreningen af amtmænd og Foreningen af amtsjurister.

En gennemførelse af lovforslaget vil i forhold til den gældende lov betyde en mindre offentlig administration. Forslaget har ikke økonomiske konsekvenser for det offentlige.

*Bemærkninger til de enkelte bestemmelser.**Til § 1.*

Efter *stk. 1* skal offentlige indsamlinger, inden de iværksættes, anmeldes til politiet. Anmeldelsespligten skal muliggøre den begrænsede kontrol, der skal udøves af politiet, jfr. bemærkningerne til § 3.

Stk. 2 indeholder en definition af, hvad der skal forstås ved offentlige indsamlinger. Definitionen er med en enkelt sproglig ændring identisk med definitionen i den gældende lov.

Til § 2.

Paragraffen indeholder forbud mod foretagelse af gade- og husindsamlinger ved personlig eller telefonisk henvendelse. Der henvises herom til de almindelige bemærkninger. Som anført her rammer forbudet ikke indsamling, der alene foretages ved henstilling af bøsser. Efter 2. pkt. må der ikke foretages indsamling ved anvendelse af kædebrev. Justitsministeriet finder denne indsamlingsform uheldig. Den har ikke hidtil været anvendt ved indsamlinger til velgørende eller almennyttige formål.

Til § 3.

Efter bestemmelsen skal justitsministeren fastsætte regler om fremgangsmåden ved offentlige indsamlinger og om den kontrol, der skal udøves med anvendelsen af de indsamlede midler.

I disse regler vil bl. a. blive optaget følgende bestemmelser:

1. Indsamlingen skal forestås af en forening eller en komité bestående af mindst 3 personer. Der skal angives mindst en her i landet boende myndig person, der ikke behøver at være medlem af foreningen eller komiteen, som skal være medansvarlig for de forpligtelser, der påhviler arrangørerne.

2. Anmeldelse skal indgives til politiet på det sted, hvor foreningen har sit hjemsted, eller hvor komiteens medlemmer eller et af disse bor. Anmeldelsen skal indeholde oplysninger om, hvem der forestår indsamlingen, jfr. ovenfor, samt om, i hvilket tidsrum, inden for hvilket område, på hvilken måde og til hvilket formål indsamlingen foretages.

3. Politiet kan ved indsamlinger, der foretages ved henstilling af bøsser, fastsætte forskrifter om indretning, anbringelse og tømning af bøsserne.

4. Regnskabet skal revideres af en statsautoriseret eller registreret revisor. I regnskabet skal såvel udgifterne ved administrationen som anvendelsen af overskuddet være specificerede og dokumenterede. Regnskabet skal inden 3 måneder efter indsamlingens afslutning eller — ved indsamlinger, der varer mere end et år — efter hvert kalenderårs udløb of-

fontliggøres i et eller flere af de mest udbredte dagblade i det område, hvori indsamlingen har fundet sted. Ved indsamlinger, der iværksættes gennem et dagblad eller regelmæssigt udkommende fagblad eller tidsskrift, er offentliggørelse i dette blad eller tidsskrift dog tilstrækkeligt. Fristen for regnskabet offentliggørelse vil kunne forlænges med politiets tilladelse. Kan der ikke ved offentliggørelse af regnskabet gives dokumentation for overskuddets anvendelse, skal der senere ske ny offentliggørelse herom. Offentliggørelse af regnskabet m. v. skal dog ved mindre indsamlinger kunne erstattes med en meddelelse i de nævnte blade om, at regnskabet eller dokumentation for overskuddets anvendelse er offentligt tilgængeligt på et nærmere angivet sted i mindst 14 dage. Der skal endvidere tilsendes politiet et eksemplar af regnskabet eller den nævnte dokumentation med meddelelse om, hvor og hvornår offentliggørelsen finder sted.

5. De indsamlede midler må ikke uden justitsministeriets tilladelse anvendes til andet formål end det, der er angivet i anmeldelsen. En sådan beføjelse kan være nødvendig, hvis det ved indsamlingens afslutning ikke mere er muligt eller rimeligt at støtte det pågældende formål. Bestemmelsen svarer til gældende ret.

6. Overtrædelse af de fastsatte regler vil medføre bødestraf.

Til § 4.

Bestemmelsen angår indsamlinger til støtte for politiske partier.

Iflg. § 4 i den gældende lov kan offentlig indsamling til støtte for politiske partier — bortset fra gade- og husindsamling — finde sted uden tilladelse. Ansøgninger om tilladelse til gade- og husindsamling skal efter indsamlingscirkulæret fra 1934 forelægges justitsministeriet. Under behandlingen i folketinget af forslaget til indsamlingsloven udtalte justitsministeren, at sådan tilladelse ikke ville blive givet. Denne udtalelse har været lagt til grund i ministeriets praksis.

Iflg. forslaget er indsamlinger til støtte for politiske partier ikke omfattet af loven. Offentlig gade- og husindsamling til dette formål må dog ikke finde sted. Forslaget indebærer således en lovfæstelse af den gældende retstilstand.

Til § 5.

I paragraffen opregnes de former for offentlige indsamlinger, der ikke omfattes af loven.

Den gældende lov finder også anvendelse med hensyn til indsamlinger af ting, herunder brugte ting, af økonomisk værdi. Indsamling af affald og andre ting uden værdi kan derimod foretages uden

tilladelse. Efter justitsministeriets opfattelse kan der være grund til at lempe reglen, således at også indsamling af brugte ting af ringe værdi undtages fra lovens bestemmelser. En regel herom er optaget i nr. 1. Sådanne indsamlinger, der typisk angår kasserede ting, vil oftest tillige være i giverens interesse. Undtagelsen vil især få betydning for indsamlinger af brugte ting, der sælges på loppemarkeder og lignende.

Efter nr. 2 gælder loven ikke for indsamlinger, der udelukkende finder sted ved indendørs gudstjenester eller møder, og som forestås af vedkommende kirkesamfund eller mødearrangør.

Den tilsvarende bestemmelse i den gældende lov omfatter kun indsamlinger, der foretages af anerkendte trossamfund, og der er således på flere punkter tale om en udvidelse af denne undtagelsesbestemmelse. Det er således fundet rimeligt at lade reglen omfatte alle indsamlinger, der foretages af et kirkesamfund, uanset om dette samfund har opnået anerkendelse. Reglen gælder dog ligesom de gældende bestemmelser kun gudstjenester, der afholdes indendørs. Man har endvidere fundet det forsvarligt at undtage alle indsamlinger, der finder sted ved indendørs møder, herunder møder, der foregår i telte. Sådanne indsamlinger finder som regel sted til formål, der har sammenhæng med de emner, der behandles på mødet, og vil derfor ofte falde uden for loven, fordi de ikke er offentlige, jfr. definitionen af offentlige indsamlinger i forslagets § 1, stk. 2.

Det er en betingelse for reglens anvendelse, at indsamlingen forestås af vedkommende kirkesam-

fund eller mødearrangør. Indsamling vil således ikke kunne foretages af andre deltagere i mødet på eget initiativ.

Det er endvidere en betingelse, at indsamlingen udelukkende finder sted ved det pågældende møde. Finder indsamlingen sted som led i en større offentlig indsamling, gælder de almindelige regler.

Efter nr. 3 falder visse indsamlinger, der foretages gennem dagblade til velgørende formål, uden for loven. Bestemmelsen, der især har betydning for dagbladenes juleindsamlinger, svarer ganske til den gældende lovs § 3, stk. 4.

Til § 7.

Loven skal efter forslaget træde i kraft den 1. januar 1972.

Efter stk. 3 kan foreninger m. v., som i en længere årrække med justitsministeriets tilladelse har afholdt offentlig gade- eller husindsamling, uanset forbudet i § 2, foretage sådan indsamling. Det er dog en forudsætning, at indsamling kun foretages til det formål og i samme form og udstrækning, hvortil tilladelse senest har været givet. Af praktiske grunde foreslås det, at justitsministeren fastsætter, hvilke foreninger der er omfattet af reglen.

Disse indsamlinger er iverigt undergivet lovens almindelige regler.

Det fremgår af formuleringen, at bestemmelsen ikke finder anvendelse med hensyn til lokale indsamlinger, hvortil tilladelse har været meddelt af amtet eller politiet.

Lov Nr. 178 af 16. Maj 1934 om offentlige Indsamlinger.

§ 1.

Offentlige Indsamlinger maa med de i denne Lov nævnte Undtagelser kun finde Sted, naar Tilladelse hertil er meddelt efter § 2.

En Indsamling anses som offentlig, naar Opfordring til at yde Bidrag rettes til andre end Personer, der er Indbyderne personlig bekendte eller har særlig Tilknytning til de Personer eller Institutioner, til Fordel for hvilke Indsamlingen sker.

§ 2.

Tilladelse til offentlig Indsamling kan kun gives til velgørende Formaal eller til Formaal, der har almen Interesse. Tilladelsen meddeles af Justitsministeren. Tilladelse til Indsamling inden for et enkelt Amt meddeles dog af Amtmanden og Tilladelse til Indsamling inden for en enkelt Politikreds af Politimesteren, i København Politidirektøren.

Tilladelsen skal af den paagældende Myndighed betinges af, at der føres en af denne nærmere fastsat Kontrol med Indsamlingen og Anvendelsen af det indsamlede Beløb.

§ 3.

Offentlig Indsamling gennem Dagblade samt regelmæssig udkommende Fagblade og Tidsskrifter kan til de i § 2 angivne Formaal finde Sted uden forud indhentet Tilladelse, saafremt Henvendelsen udgaar fra Bladets Redaktion eller med dens Anbefaling, og der samtidig gives Meddelelse til Politimesteren, i København Politidirektøren, der fastsætter den fornødne Kontrol med Indsamlingen og Anvendelsen af det indsamlede Beløb.

Paa samme Vilkaar kan der indsamles

gennem Opfordring pr. Brev, der ikke efterfølges af en personlig Henvendelse om Afhæftning af Bidrag og gennem Henstilling af Bøsser i Butikker.

Den Kontrol, som Politimesteren (Politidirektøren) ifølge 1ste Stykke skal føre med Presseindsamlinger, skal alene gaa ud paa at paase, at Formaalet med Indsamlingen ligger inden for den i § 2, 1ste Punktum, angivne Grænse, og at de indsamlede Midler er anvendt overensstemmende med det angivne Formaal.

Saafremt Indsamling gennem Dagblade sker til almenkendte, velgørende Institutioner, og der af det indsamlede Blad gives Kvittering til Bidragyderne gennem Offentliggørelse af Bidraglister, ligesom der fra de modtagende Institutioner gives Kvittering, som offentliggøres i Bladet, kommer Bestemmelserne i 1ste Stykke om Meddelelse til Politiet og om dets Kontrol ikke til Anvendelse.

§ 4.

Offentlig Indsamling til Støtte for politiske Partier kan bortset fra Gade- og Husindsamling finde Sted uden Tilladelse.

§ 5.

Denne Lov kommer ikke til Anvendelse paa Indsamlinger, der foretages af nu anerkendte Trossamfund i Kirker, i kirkelige Lokaler og ved Møder af lignende Art.

§ 6.

Overtrædelse af denne Lov straffes med Bøde.

§ 7.

Denne Lov træder i Kraft straks.

Cirkulære nr. 83 af 23. Maj 1934 om offentlige Indsamlinger.

Ifølge § 1 i Lov Nr. 178 af 16. Maj 1934 maa offentlige Indsamlinger med de i Lovens §§ 3-5 nævnte Undtagelser kun finde Sted, naar Tilladelse hertil er meddelt.

En Indsamling anses som offentlig, naar Opfordring til at yde Bidrag rettes til andre end Personer, der er Indbyderne personlig bekendte eller har særlig Tilknytning til de Personer eller Institutioner, til Fordel for hvilke Indsamlingen sker.

Tilladelse til offentlig Indsamling meddeles i Henhold til Lovens § 2 af Justitsministeren. Tilladelse til Indsamling indenfor et enkelt Amt meddeles dog af Amtmanden og indenfor en enkelt Politikreds af Politimesteren, i København Politidirektøren.

Oplyses det under Politimesterens Behandling af et Andragende om Indsamlingstilladelse, at der samtidig foreligger Andragende om Indsamling til samme Formaal indenfor en anden Politikreds i Amtet, bør Sagen forelægges Amtmanden. Angaar Andragenderne Indsamling indenfor forskellige Amter, bør Sagen forelægges Justitsministeriet.

I.

Naar Tilladelse til Indsamling meddeles af Amterne og Politiet, vil følgende Regler være at iagttage:

1. Indsamlingstilladelse kan, jfr. Lovens § 2, kun gives til velgørende Formaal eller til Formaal, der har almen Interesse.

Ved Bedømmelsen af, om Formaalet falder indenfor den angivne Ramme, bør den hidtil fulgte Praksis med Hensyn til Meddelelse af Indsamlings- og Bortlodningstilladelse lægges til Grund, saaledes at Sagen i Tvivlstilfælde forelægges Justitsministeriet, og det bør i det Hele have for Øje, at Antallet af Indsamlinger ikke væsentlig overstiger det hidtil tilladte Antal.

Med Hensyn til Indsamlinger i velgørende Øjemed bemærkes, at der forinden saadan Tilladelse meddeles, skal indhentes en Udta-

lelse fra det sociale Udvalg paa det Sted, hvor Indsamlingen skal ske, eller hvor Foreningen (Indsamlingskomitéen) har sit Sæde. Tilladelse til Afholdelse af saadanne Indsamlinger skal endvidere altid betinges af, at der samtidig med Uddelingen af de indsamlede Beløb tilstilles det sociale Udvalg paa vedkommende Personers Opholdssted en Liste over de Personer, til hvilke Uddeling finder Sted, med Angivelse af Omfanget af den Hjælp, der ydes.

Tilladelse til Indsamlinger, hvis Udbytte agtes anvendt til Fremme af enkelte Personers private Formaal, maa ikke meddeles.

2. Tilladelse til Indsamling maa ikke meddeles Enkeltmand, men kun Foreninger eller Komitéer, og Tilladelse bør kun meddeles, naar vedkommende Bestyrelse eller Komitées Sammensætning yder fornøden Garanti for, at Misbrug ikke vil finde Sted.

3. Indsamlingstilladelse til samme Formaal bør ikke meddeles mere end een Gang i Løbet af et Aar, ligesom der, naar Indsamlingstilladelse har været meddelt en Hovedforening, ikke indenfor samme Aar bør meddeles Foreningens lokale Afdelinger nogen Tilladelse.

4. Tilladelse til Gade- og Husindsamling maa kun meddeles ganske undtagelsesvis. Tilladelsen skal gives som gældende for en bestemt Dag; Tilladelse til Husindsamling kan dog ogsaa gives for et nærmere angivet Tidsrum, længst for 14 Dage, men det skal i saa Fald stilles som Betingelse, at Indsamling kun finder Sted een Gang hos hver Husstand.

5. Tilladelse til Gade- og Husindsamling paa Søn- og Helligdage maa ikke meddeles. Gade- og Husindsamling maa heller ikke tildeles paa Dage, paa hvilke Justitsministeriet har meddelt Tilladelse til Landsindsamling, eller paa Dage umiddelbart forud for en saadan Indsamlingsdag. Saafremt en Tilladelse meddeles for et bestemt Tidsrum,

skal den derfor udtrykkelig betinges af, at Indsamling ikke foretages paa saadanne Dage.

6. Tilladelse til Gade- og Husindsamling skal betinges af, at Indsamlingen sluttet senest Kl. 6 Eftermiddag, og at der ikke som Indsamlere til Gadeindsamling anvendes Personer under 13 Aar, til Husindsamling ikke under 18 Aar.*)

7. Enhver Tilladelse til Indsamling skal betinges af, at der ikke under nogen Form ydes Indsamlerne Provision eller andet Vederlag.

8. Enhver Tilladelse til Indsamling skal betinges af, at der aflægges Regnskab til den bevilgende Myndighed over de indkomne Beløb og Anvendelsen af disse. I Regnskabet skal saavel Udgifterne ved Administration som Anvendelsen af Overskuddet være specificerede og dokumenterede. Ved Indsamlinger af større Omfang bør det endvidere stilles som Vilkaar, at Regnskabet inden Indsendelsen underkastes regnskabskyndig Revision og henligger offentligt tilgængeligt nogle Dage.

Ved Gennemgangen af de indsendte Regnskaber skal Amtet eller Politimesteren, foruden at paase, at Overskudet er anvendt til det tilladte Formaal, have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Udgifterne til Administration holdes indenfor rimelige Grænser.

9.***) Samtidig med at Tilladelse til Indsamling udfærdiges, skal der til Justitsministeriet indsendes Indberetning om den meddelte Tilladelse indeholdende Oplysning om Formaalet med Indsamlingen og om de for Tilladelsen iøvrigt opstillede Betingelser.

II.

I Henhold til Lovens § 3, 2. Stk., kan Indsamling pr. Brev, naar der ikke sker efterfølgende personlig Henvendelse om Afhentning af Bidrag, og Indsamling gennem Henstilling af Bøsser i Butikker, finde Sted uden forud indhentet Tilladelse under Forudsætning af, at der samtidig gives Meddelelse til Politimesteren, i København Politidirektøren, og at Indsamlingen undergives Politiets Kontrol.

Politiet bør ved disse Indsamlinger nøje

paase, at Betingelserne for Indsamlingens Afholdelse uden Tilladelse i Henhold til Lovens § 3, 2. Stk., er til Stede, og at Indsamlingen sker til et Formaal, der omfattes af Lovens § 2. Der vil derhos være at fastsætte den i hvert enkelt Tilfælde nødvendige Kontrol med Indsamlingen og Anvendelsen af det indsamlede Beløb, se nærmere Afsnit I. Pkt. 8. Saafremt Indsamlingen sker til Fordel for trængende, skal der gives Paalæg om, at der samtidig med Uddelingen af de indsamlede Beløb skal tilstilles det sociale Udvalg paa vedkommende Personers Opholdssted en Liste over de Personer, til hvilke Uddeling finder Sted, med Angivelse af Omfanget af den Hjælp, der ydes.

I Henhold til Lovens § 3, 1. Stk. kræves ikke Tilladelse til Indsamlinger gennem Dagblade samt regelmæssigt udkommende Fagblade og Tidsskrifter, saafremt Henvendelsen udgaar fra Bladets Redaktion eller med dens anbefaling. Der skal dog ogsaa ved disse Indsamlinger gives Meddelelse til Politiet og af dette udøves Kontrol med Indsamlingen. For denne Kontrol gælder dog særlige Regler i Lovens § 3, 3. Stk., ligesom Meddelelsespligt og Kontrol, for saa vidt angaar Indsamling gennem *Dagblade*, bortfalder, saafremt Indsamling sker til almenkendte, velgørende Institutioner, og der af det indsamlede Blad gives Kvittering til Bidragyderne gennem Offentliggørelse af Bidraglister, ligesom der fra de modtagende Institutioner gives Kvittering, som offentliggøres af Bladet.

Politiet bør have Opmærksomheden henvendt paa, at der ikke gennem Pressen finder Indsamling Sted, uden at de i Lovens § 3 angivne Betingelser er opfyldt.

I Henhold til Lovens § 4 kan offentlig Indsamling til Støtte for politiske Partier, bortset fra Gade- og Husindsamlinger, finde Sted uden Tilladelse. Andragende fra politiske Partier om Gade- og Husindsamling bør altid forelægges Justitsministeriet.

I Henhold til Lovens § 5 kommer Loven ikke til Anvendelse paa Indsamlinger, der foretages af nu anerkendte Trossamfund i Kirker, i kirkelige Lokaler og ved kirkelige Møder.

*) Ved cirkulæreskrivelse af 2. februar 1961 er aldersgrænsen nedsat til 11 år for så vidt angår gadeindsamling ved salg af mærker eller lignende, og husindsamling ved salg af mærker eller lignende kan foretages af børn mellem 11 og 18 år, såfremt de følges to og to.

***) Indberetningspligten er ophævet ved cirkulæreskrivelse af 3. juli 1964.

Bilag 3.

Cirkulære nr. 306 af 20. december 1949 om offentlige indsamlinger.

I forbindelse med justitsministeriets cirkulære nr. 83 af 23. maj 1934 om offentlige indsamlinger skal man meddele, at tilladelse til gade- og husindsamling ved salg af mærker og lignende fra den 1. januar 1951 bør betinges af, at der forsåvidt angår indsamling i København, købstæderne og større bymæssige bebyggelser i landdistrik-

terne af indsamlerne anvendes bøsser af jernblik eller lignende materiale. Bøsserne skal ved plombering være sikrede mod uretmæssig åbning og være forsynede med en anordning, der forhindrer, at de nedlagte penge uden brud på plomberingen kan udtages eller udrystes.

Forslag

til

Lov om kontinentalsoklen.

Fremsat den 13. januar 1971 af *justitsministeren*.

§ 1. Den danske kontinentalsokkels naturforekomster tilhører den danske stat og kan kun udforskes eller udnyttes af andre efter bevilling eller tilladelse.

Stk. 2. Ved naturforekomster forstås i denne lov:

- 1) havbundens eller dennes undergrunds mineralske og andre ikke-levende forekomster, og
- 2) levende organismer, som, når de er fangstmodne, enten er fastsiddende på eller under havbunden eller er ude af stand til at bevæge sig uden i stadig fysisk berøring med havbunden eller undergrunden.

§ 2. Ministeren for offentlige arbejder kan tillade udforskning af de naturforekomster, som er nævnt i § 1, stk. 2, nr. 1, når denne ikke foretages med henblik på udnyttelse. Han kan endvidere tillade optagelse af sådanne råstoffer, som før den 23. februar 1932 har været undergivet privatøkonomisk udnyttelse her i landet. I øvrigt må udforskning og udyttelse af forekomster, som nævnes i § 1, stk. 2, nr. 1, kun ske i henhold til en bevilling, der gives efter reglerne i loven om efterforskning og indvinding af råstoffer i kongeriget Danmarks undergrund.

Stk. 2. Fiskeriministeren kan tillade fiskeri og udforskning af de levende organismer, som er nævnt i § 1, stk. 2, nr. 2. Indgår der i fiskeri- eller havforskning undersøgelser af de naturforekomster, som er nævnt i § 1, stk. 2, nr. 1, gives tilladelse til disse undersøgelser ligeledes af fiskeriministeren.

Stk. 3. Tilladelser efter stk. 1, 2. pkt., og stk. 2 gives indtil 5 år ad gangen. De kan bl. a. betinges af betaling af afgifter til det

Justitsmin. L. A. 1968. 615/13-1.

offentlige og af, at optagne råstoffer udlosses her i landet.

§ 3. Dansk ret gælder for anlæg, som med henblik på udforskning eller udnyttelse af kontinentalsoklen befinder sig på sokkelområdet, samt i sikkerhedszoner omkring anlægget, jfr. dog stk. 2. Ved bestemmelsen af danske domstoles og administrative myndigheders stedlige myndighedsområde henregnes anlæg og sikkerhedszoner til det område, de ligger nærmest, medmindre andet fastsættes af vedkommende minister.

Stk. 2. Følgende love gælder ikke for anlæg og sikkerhedszoner:

- 1) lov om saltvandsfiskeri,
- 2) lov om jagten,
- 3) lov om udøvelse af erhverv i Grønland,
- 4) lov om jagt og ferskvandsfiskeri i Grønland og
- 5) lov om erhvervsmæssig fangst, fiskeri og jagt i Grønland.

§ 4. Ministeren for offentlige arbejder kan fastsætte særlige regler om sikkerhedsforanstaltninger ved oprettelse og drift af de anlæg, der er nævnt i § 3, stk. 1, om nedlægelse af rørledninger og kabler samt om foranstaltninger til hindring eller afhjælpning af forurening. Tilsynet med reglerne overholdelse føres af de myndigheder, som i den øvrige lovgivning er pålagt tilsvarende opgaver, ligesom klager over tilsynsmyndighedens afgørelse sker efter de regler, der i øvrigt gælder for klager over sådanne afgørelser. Ministeren kan dog fastsætte afvigelser herfra.

Stk. 2. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om oprettelse af sikkerhedszoner

omkring anlæg, som anvendes til udforskning eller udnyttelse. Zonerne kan højst have en udstrækning af 500 m omkring de pågældende anlæg målt fra ethvert punkt på disses ydre kant. Ministeren kan fastsætte forskrifter for sejlads i sikkerhedszoner og herunder forbyde uvedkommende skibe adgang hertil.

Stk. 3. Ministeren for offentlige arbejder udfærdiger de regler, der er nævnt i stk. 1 og 2, efter forhandling med de ministre, under hvis forretningsområde sager af tilsvarende art hører.

§ 5. Den, som krænker statens eneret efter § 1, straffes med bøde eller hæfte i indtil seks måneder, medmindre anden lovgivning medfører højere straf.

Stk. 2. Overtrædelser af vilkår i bevillinger eller tilladelser, som er udstedt i medfør af denne lov eller i medfør af de love, som nævnes i § 2, stk. 1, og § 6, straffes med bøde, medmindre anden lovgivning medfører højere straf.

Stk. 3. I forskrifter, der udstedes i henhold til § 4, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i forskrifterne.

Stk. 4. For overtrædelser, der begås af aktieselskaber, andelsselskaber eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

§ 6. For anlæg og sikkerhedszoner, jfr. § 3, stk. 1, som befinder sig på eller er oprettet inden for den grønlandske del af kontinentalsoklen, gælder den for Grønland i øvrigt gældende ret. Ministeren for Grønland udøver de beføjelser, der er fastsat i §§ 2 og 4, under iagttagelse af reglerne i loven om mineralske råstoffer i Grønland.

§ 7. Loven træder i kraft den 1. marts 1971.

Stk. 2. § 3 i kgl. anordning nr. 259 af 7. juni 1963 vedrørende udøvelse af dansk højhedsret over den kontinentale sokkel ophæves.

§ 8. Loven gælder ikke for Færøerne.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Den 31. maj 1963 ratificerede Danmark konventionen om den kontinentale sokkel. Det skete i henhold til folketingets samtykke af 2. maj 1963 (se folketingstidende 1962-63, tillæg A, sp. 1569, tillæg B, sp. 779, tillæg C, sp. 363 samt folketingets forhandlinger 1962-63, sp. 4231, 4830 og 5215). Konventionen var medtaget som bilag til forslaget til folketingsbeslutning om ratifikationen.

Ved kgl. anordning af 7. juni 1963 blev det derefter fastslået, at dansk højhedsret udøves, for så vidt angår udforskning og udnyttelse af naturforekomster, over den del af soklen, som efter konventionen tilkommer Danmark. Det blev i anordningens § 3 bestemt, at udforskning og udnyttelse af de naturforekomster, som konventionen giver medlemslandene eneret til at udnytte, skal ske i medfør af bevillinger, der udfærdiges i henhold til lov nr. 181 af 8. maj 1950 om efterforskning og indvinding af råstoffer i kongeriget Danmarks undergrund og for Grønlands vedkommende i medfør af kgl. anordning nr. 153 af 27. april 1935 om udnyttelse af råstoffer i Grønlands jordbund.

Med hjemmel i anordningen og i undergrundsloven blev der ved kgl. resolution af 5. oktober 1963 givet selskaber i Rederiet A. P. Møllers koncern eneretsbevilling til udnyttelse af forskellige råstoffer på bl. a. sokkelområdet. For så vidt angår det grønlandske sokkelområde er en række tilladelser til forundersøgelser udfærdiget i medfør af lov nr. 166 af 12. maj 1965 om mineralske råstoffer i Grønland.

I 1967 nedsatte ministeriet for offentlige arbejder et udvalg til undersøgelse af problemerne i tilknytning til efterforsknings- og indvindingsvirksomhed på dansk kontinentalsokkelområde. Dette udvalg har nedsat to underudvalg, for det første et udvalg som fik til opgave at undersøge de juridiske problemer i forbindelse med virksomhed på sokkelområdet og for det andet et udvalg med henblik på undersøgelse af de sikkerhedsmæssige problemer i forbindelse med efterforsknings- og indvindingsvirksomhed.

Det foreliggende lovforslag er udarbejdet af det nævnte udvalg vedrørende de juridiske problemer. De ministerier, hvis forretningsområder problemerne særligt angår, har været repræsenteret i ud-

valget, som har arbejdet under ledelse af justitsministeriet.

Underudvalget har som udgangspunkt for sit arbejde lagt til grund, at anordningen af 7. juni 1963 må antages at have medført, at den del af dansk lovgivning, som ikke efter sit eget indhold er begrænset til landområdet og søterritoriet, er udstrakt til at gælde virksomhed, der står i forbindelse med udforskning og udnyttelse af soklens naturforekomster. Udvalget har imidlertid fundet, at man for at afskære tvivl om, i hvilket omfang dansk lovgivning og retshåndhævelse gælder på sokkelområdet, burde foretage en samlet retlig regulering af forholdene på kontinentalsoklen.

Justitsministeriet har tilrådt udvalgets opfattelse, og det fremsatte lovforslag er identisk med udvalgets udkast.

I Sverige og Norge er der også udfærdiget specielle love om forholdene på kontinentalsoklen, nemlig for Sveriges vedkommende lov nr. 314 af 3. juni 1966 om kontinentalsoklen, og for Norges vedkommende lov af 21. juni 1963 om udforskning og udnyttelse af undersøiske naturforekomster.

Lovens gennemførelse vil ikke medføre administrative konsekvenser f. s. v. angår sådan virksomhed på sokkelområdet, som allerede er omfattet af den gældende lovgivning. Omfanget af den administration, der bliver nødvendig med hensyn til de tilladelser, der gives til udforskning og indvinding, som ikke omfattes af den eksisterende lovgivning, vil afhænge af det antal tilladelser, der bliver givet. Øgede administrationsudgifter vil dog kunne udliges gennem opkrævning af de i § 2, stk. 3, nævnte afgifter, og såfremt en indvinding af råstoffer, f. eks. ral, grus og sand, kommer igang, vil virksomheden kunne blive indtægtsgivende for staten. Det er ifølge sagens natur umuligt at skønne over størrelsen af eventuelle indtægter.

Bemærkninger til forslaget enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Til stk. 1. Ifølge sokkelkonventionens art. 1 omfatter den kontinentale sokkel havbunden og undergrunden i de undersøiske områder, som grænser op til kysten, men ligger uden for søterritoriet indtil en dybde af 200 meter eller uden for denne grænse, så langt havdybden tillader udnyttelse af områdets naturforekomster.

I de tilfælde, hvor den danske kontinentalsokkel grænser op til andre staters andele af soklen, skal afgrænsningen ifølge konventionen principalt fastsættes ved aftale mellem nabostaterne. I mangel af aftale skal afgrænsningen ske i overensstemmelse

med ligeafstandsprincippet, medmindre særlige omstændigheder tilsiger en anden grænselinie.

På grundlag af disse bestemmelser har Danmark hidtil afsluttet sokkelaftaler med Norge, Storbritannien og Nederlandene samt med Forbundsrepublikken Tyskland om den kystnære del af sokkelområdet i Nordsøen. (Lovtidende C, bekendtgørelse nr. 48 af 11. juli 1966, jfr. bekendtgørelse nr. 67 af 21. juni 1968, bekendtgørelse nr. 14 af 17. februar 1967, bekendtgørelse nr. 56 af 11. august 1967 og bekendtgørelse nr. 37 af 11. juni 1966). Efter at nye forhandlinger har været ført med Forbundsrepublikken Tyskland på grundlag af den afgørelse, som blev truffet af Den internationale domstol i Haag, er der mellem de to lande paraferet en ny aftale om hele grænsens forløb, som i nær fremtid vil blive undertegnet og derefter forelagt folkettingen med henblik på ratifikation. Aftalen vil nødvendiggøre mindre justeringer af aftalerne med Storbritannien og Nederlandene. For de øvrige danske farvandsområder kan der endnu blive tale om at fastlægge sokkelgrænserne i Kattegat og Østersøen samt for Grønlands vedkommende over for Canada. Det må endvidere forventes, at der inden for de nærmeste år på det internationale plan vil blive fastlagt bestemmelser om den yderste grænse for den kontinentale sokkel, hvor denne støder op til den dybe oceanhavbund.

Loven omfatter ikke dansk søterritorium. Dettets udstækning er fastlagt i kgl. anordning nr. 437 af 21. december 1966 og for Grønlands vedkommende i kgl. anordning nr. 191 af 27. maj 1963.

Til stk. 2. Afgrænsningen af de naturforekomster, som loven omfatter, svarer til afgrænsningen i konventionens artikel 2, stk. 4.

Det følger af bestemmelsen, at loven ikke vedrører fiskeri af andre dyrearter end sådanne, som ikke er i stand til at bevæge sig uden i stadig fysisk berøring med havbunden eller undergrunden. Det almindelige fiskeri vil således kun blive berørt, hvis der i anledning af oprettelse af sikkerhedszoner m. v., jfr. lovforslagets § 4, stk. 2, sker visse indskrænkninger i fiskeriområderne. Det kan imidlertid næppe antages, at sådanne indskrænkninger vil medføre væsentlige gener.

Til § 2.

Til stk. 1. Denne bestemmelse vedrører havbundens eller undergrundens mineralske og andre ikkelevende forekomster. Som hovedregel gælder reglerne i loven om efterforskning og indvinding af råstoffer i kongeriget Danmarks undergrund også for udforskning og udnyttelse af disse forekomster, jfr. bestemmelsens sidste punktum. Undergrundsloven

fastsætter en kompliceret procedure for meddelelse af efterforsknings- og indvindingsbevillinger; jfr. lovens § 2. Man har fundet det rimeligt at foreslå, at der, hvor der er tale om udforskning i rent videnskabeligt øjemed, d. v. s. uden henblik på senere udnyttelse, gennemføres en mindre kompliceret procedure. Det foreslås derfor, at ministeren for offentlige arbejder skal kunne meddele tilladelse til sådan udforskning.

Undergrundsloven undtager fra sit anvendelsesområde sådanne råstoffer, som før den 23. februar 1932 har været undergivet privat-økonomisk udnyttelse her i Danmark. Det kan f. eks. dreje sig om sten, ral, sand og grus, som omfattes af sokkeloverenskomsten. Udnyttelsen af sådanne råstoffer ud for de danske kyster er i de senere år tiltaget i betydeligt omfang, og som det fremgår af det af ministeren for offentlige arbejder fornyligt fremsatte forslag til lov om udforskning og udnyttelse af sømaterialer inden for søterritoriet, må det anses for nødvendigt, at der nu etableres kontrol med udnyttelsens omfang og stedet for udlosningen af de optagne råstoffer. Da råstofferne i et vist omfang også optages på kontinentalsoklen, bør kontrollen udstrækkes hertil. Bestemmelsen i 2. pkt. i § 2, stk. 1, tager sigte herpå.

Til stk. 2. Der foregår i disse år omfattende videnskabelige undersøgelser af havene og disses levende ressourcer. Danmark er inddraget i disse undersøgelser, og det må forudses, at de i stigende omfang også vil vedrøre farvandet omkring Danmark. Det foreslås, at fiskeriministeren kan give tilladelse til sådanne undersøgelser og også til undersøgelser, som umiddelbart vedrører ikke-levende ressourcer på havbunden eller i undergrunden, men hvis endelige sigte er at skabe klarhed over de levende ressourcers forhold. Det forudsættes, at fiskeriministeren i disse tilfælde udfærdiger tilladelser efter forhandling med ministeren for offentlige arbejder.

Til stk. 3. Bestemmelsen vedrører alene de i stk. 1, 2. pkt., og stk. 2 nævnte *tilladelser*. Bevillinger til udforskning og udvinding af råstoffer, som er omfattet af undergrundsloven, skal fortsat gives i medfør af denne lov. Der vil kunne stilles vilkår for udfærdigelsen af tilladelser, f. eks. at planerne for undersøgelserne skal godkendes af vedkommende ministerium, at undersøgelserne skal ske med en vis intensitet, og at resultaterne af tilladelsernes udnyttelse skal meddeles de pågældende ministerier. Endvidere foreslås det, at tilladelserne skal kunne betinges af betaling af en afgift til det offentlige og af, at de optagne råstoffer udlosses her i landet.

Til § 3.

Til stk. 1. Som det nævnes i de almindelige bemærkninger, må den del af dansk lovgivning, som ikke efter sit eget indhold er begrænset til landområdet og søterritoriet, for så vidt antages at gælde virksomhed, der står i forbindelse med udforskning og udnyttelse af soklens naturforekomster. Den foreliggende bestemmelse tilsigter at fastslå dette udtrykkeligt.

Det har været overvejet at udforme bestemmelsen således, at den opregnede de love, som skulle gælde på sokkelområdet. Man har imidlertid foretrukket at foreslå en generel udstrækning af dansk ret, således at man i stedet udtrykkeligt undtager de love, der ikke skal finde anvendelse, jfr. bemærkningerne til stk. 2. Dette skyldes dels, at denne fremgangsmåde er den sikreste, dels at dele af dansk ret ikke er formuleret i retsfor skrifter, således f. eks. væsentlige dele af erstatningsretten.

I overensstemmelse med den svenske og norske kontinentalsokkelovgivning foreslås dansk ret udstrakt til at gælde anlæg og sikkerhedszoner, derimod ikke kontinentalsoklen i øvrigt. Retsvirkningen heraf vil være, at anlæg og sikkerhedszoner betragtes som dele af den danske stat for så vidt angår dansk rets gyldighed. Heraf følger, at den danske stat har jurisdiktionsmyndighed med hensyn til overtrædelser af dansk lovgivning, jfr. herved § 6, stk. 1, litra 1, i borgerlig straffelov.

„Anlæg“ er ikke nærmere defineret, idet det ikke er muligt at forudse den nærmere karakter af de hjælpemidler, der vil blive anvendt til udforskning og udnyttelse. Platforme, hvad enten de er faststående eller forankrede, vil være omfattet af begrebet anlæg. Det samme vil gælde skibe, som anvendes til boringer på soklen. Om skibe, der i øvrigt anvendes til udforskning, kan anses for anlæg i lovens forstand vil bl. a. afhænge af intensiteten og varigheden af undersøgelsesvirksomheden og af skibets nærmere indretning. Det må anses for rigtigst at lade denne afgrænsning finde udtryk gennem domstolens praksis.

Den almindelige udstrækning af dansk ret betyder, at også f. eks. arbejderbeskyttelseslovgivning, retsfor skrifter indeholdende krav af teknisk art til indretning af motorer, elektrisk udstyr m. v. samt retsfor skrifter vedrørende skibsfartens betryggelse og lignende, vil være gældende på anlæg og i sikkerhedszoner. Bemyndigelser i lovgivningen til udfærdigelse af administrative for skrifter vil kunne udnyttes med hensyn til anlæg og sikkerhedszoner.

Til stk. 2. Kontinentalsokkelkonventionen giver ikke de kontraherende stater eneret til anden form

for virksomhed på sokkelområdet end den, der står i forbindelse med udforskning og indvinding af de naturforekomster, der er nævnt i § 1.

Fra den almindelige udstrækning af dansk lovgivning til anlæg og sikkerhedszoner må der derfor gøres undtagelse med hensyn til sådanne love, som efter deres indhold ville være anvendelige på dette område, men som er uforenelige med konventionens bestemmelser.

Til § 4.

Til stk. 1 og 2. Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor det ikke vil være tilstrækkeligt at udstrække den eksisterende lovgivning til anlæg og sikkerhedszoner. Der vil f. eks. kunne opstå behov for udfærdigelse af sikkerhedsforskrifter af speciel karakter på grund af den særlige risiko, der kan være forbundet med udforskning og udnyttelse af kontinentalsoklen. Sådanne forskrifter kan være nødvendige både f. s. v. angår selve anlæggene og rørledninger, der udgår herfra som for rørledninger fra anlæg, der befinder sig uden for den danske kontinentalsokkel. Det må påregnes, at sådanne forskrifter vil berøre flere ministeriers sagsområder. Af administrative grunde skønnes det mest hensigtsmæssigt at samle beføjelsen hos én minister, og det foreslås, at kompetencen til at udfærdige sådanne forskrifter tillægges ministeren for offentlige arbejder, som efter lovforslagets § 2, stk. 1, er den, der i hovedsagen får ansvaret for administrationen af udforskningen og udnyttelsen af kontinentalsoklens naturforekomster.

Når ministeren for offentlige arbejder skal udstede de administrative forskrifter, som findes nødvendige til supplerung af de gældende bestemmelser, kan der opstå tvivl om, hvilken myndighed, der skal føre tilsyn med overholdelsen af reglerne, og for hvem tilsynsmyndighedens afgørelse kan indbringes. Det fremhæves derfor i lovforslaget, at de almindelige regler herom skal finde anvendelse, medmindre det i det enkelte tilfælde findes praktisk at fravige dem. De administrative forskrifter, som udstedes i medfør af denne bestemmelse bør formentlig i reglen indeholde udtrykkelige regler om tilsyn og klageadgang.

Til stk. 3. Reglerne må naturligvis udfærdiges i samråd med de ministerier, hvis sagsområder, de berører. Dette ville for så vidt følge af sædvanlig

forvaltningsretlig praksis, men under hensyn til, at loven berører adskillige ministeriers sagsområder, er det fundet rigtigst at medtage en udtrykkelig bestemmelse herom i loven.

Til § 5.

Til stk. 1. Der findes ikke i gældende lovgivning en speciel straffebestemmelse med hensyn til uberettiget udforskning og indvinding af naturforekomster på sokkelområdet.

Det er derfor fundet rigtigst at foreslå en udtrykkelig straffebestemmelse for krænkelse af statens eneret efter lovens § 1.

Til stk. 2. Overtrædelser af vilkår i bevillinger og tilladelser kan medføre bevillingens eller tilladelsens fortabelse. Denne sanktion kan dog næppe tænkes bragt i anvendelse i tilfælde af mindre graverende overtrædelser. Der bør derfor være mulighed for idømmelse af bøde.

Til § 6.

For den grønlandske del af kontinentalsoklens vedkommende bør det være den for Grønland i øvrigt gældende del af dansk ret, der udstrækkes til at være gældende. Dette resultat ville man for så vidt kunne nå til ved fortolkning af bestemmelsen i § 3, stk. 1, men det findes rigtigst at fastslå det udtrykkeligt. Af praktiske grunde er love, for hvilke der skal gøres undtagelse, opregnet udtømmende i § 3, stk. 2, selv om systematiske hensyn kunne tale for at medtage de særlige grønlandske love her.

Til § 7.

I § 3 i kgl. anordning nr. 259 af 7. juni 1963 er det fastsat, at der til udforskning og udnyttelse af soklens naturforekomster kræves bevilling i medfør af undergrundsloven eller i medfør af kgl. anordning nr. 153 af 27. april 1935 om udnyttelse af råstoffer i Grønlands jordbund. Denne bestemmelse vil efter forslaget § 2, stk. 1, jfr. § 6, blive overflødig, og det foreslås derfor, at den ophæves.

Til § 8.

Af administrative grunde, herunder navnlig hensynet til den færøske særlovgivning, må det anses for mest hensigtsmæssigt, at forholdene med hensyn til kontinentalsoklen omkring Færøerne reguleres i en særlig lov.